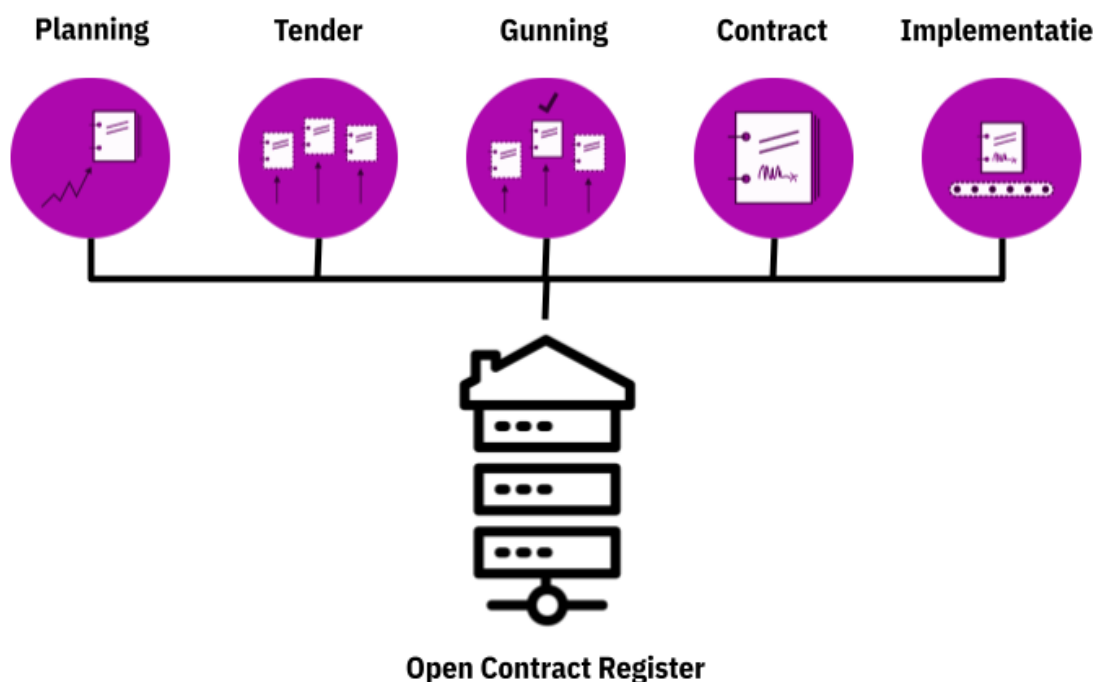

Hoe ontsluiten we inkoopinformatie?

Een inventarisatie van de behoeften van (her)gebruikers

mei 2021

Samenvatting

Overheden in Nederland geven €73 miljard per jaar uit via publieke inkoop, waarvan €10 miljard door de Rijksoverheid wordt uitgegeven via categoriemanagement. Via aanbestedingen worden producten, diensten en goederen zoals bedrijfskleding en computers ingekocht. Met deze volumes is inkoop een krachtig instrument om maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Tegelijkertijd komen misstanden zoals corruptie vaak voor. Terwijl inkoop de kern vormt van overheidsuitgaven wordt er in veel gevallen (te) weinig informatie gegeven over hoe dit geld wordt besteed, aan wie en waaraan precies.

Open inkopen staat voor het openbaar maken van inkoopdata en informatie uit het gehele inkoopproces: van planning tot implementatie. Het helpt overheden om integriteit te vergroten en corruptie te voorkomen. Het zorgt voor een eerlijkere en beter functionerende marktwerking, en samenwerking met maatschappelijke organisaties om openbare dienstverlening te monitoren. Zo resulteert het in betere prijs-kwaliteitverhoudingen, betere openbare diensten, een verbeterd ondernemingsklimaat en groter publiek vertrouwen.

Met het project Open Contract Register werken de Open State Foundation en het ministerie van Binnenlandse Zaken om bovenstaande redenen aan het openbaar maken van alle Rijksinkoopdata. Dit rapport presenteert de resultaten uit de eerste fase van het project, onderzoek onder (her)gebruikers van inkoopdata. Het toont onder andere aan dat (her)gebruikers op dit moment beperkte toegang hebben tot inkoopdata, contract- en implementatie data niet wordt gepubliceerd en de kwaliteit van de beschikbare data niet voldoende is. Als het Open Contract Register data uit alle inkoopfasen tijdig, volledig, gebruiksvriendelijk en volgens open data principes publiceert, kunnen alle (her)gebruikers constructief en kritisch bijdragen aan de doelmatigheid en integriteit van Rijksinkoop.

Het advies voor de ontwikkeling van het Open Contract Register is:

1. Faciliteer alle vormen van (her)gebruik
2. Publiceer data uit de gehele inkoopcyclus
3. Prioritiseer de publicatie van contract data
4. Creëer een single source of truth
5. Openbaar tenzij
6. Pas de Open Contracting Data Standard (OCDS) toe
7. Ontwikkel mechanismen voor consultatie en onafhankelijke monitoring

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1. Inleiding.....	3
De noodzaak voor open inkoop	3
Wat houdt open inkopen in?	4
De waarde van open inkoop	4
2. Project Open Contract Register	5
3. Gebruikersonderzoek.....	6
Identificatie gebruikers	6
Interviews en validatie sessies	6
Bepaling focus	7
4. Resultaten en analyse	8
Huidige issues.....	8
Doel platform	10
Informatiebehoeften	13
Specifieke data behoeften	16
Publicatie vereisten.....	18
Participatie vereisten	20
5. Aanbevelingen	22
1. Faciliteer alle vormen van (her)gebruik.....	22
2. Publiceer data uit de gehele inkoopcyclus	22
3. Prioriteer de publicatie van contract data.....	22
4. Creëer een single source of truth	23
5. Openbaar tenzij.....	23
6. Pas de Open Contracting Data Standard (OCDS) toe	23
7. Ontwikkel mechanismen voor consultatie en onafhankelijke monitoring	24
Colofon.....	25

1. *Inleiding*

De noodzaak voor open inkoop

In Nederland geven overheden gezamenlijk €73 miljard per jaar uit via publieke inkoop. Met deze publieke middelen wordt publieke infrastructuur zoals wegen en het spoor ontwikkeld en onderhouden, en worden er medische hulpmiddelen zoals mondkapjes en vaccins ingekocht. Hiervan wordt €10 miljard door de Rijksoverheid uitgegeven aan onder andere kantoorartikelen, bedrijfskleding, computers en catering¹. Inkoop is hiermee één van de economisch meest significante activiteiten van de overheid en een krachtig instrument om maatschappelijke doelstellingen zoals verduurzaming, veilige en eerlijke arbeidsomstandigheden te realiseren. Tegelijkertijd vinden er regelmatig misstanden plaats binnen deze categorie van overheidsuitgaven. Dit blijkt ondermeer uit onderzoek van Follow the Money naar zorgcontracten² en de aanschaf van mondkapjes³. Volgens KPMG is er bij 10 van de 22 inkoopcategorieën sprake van een verhoogd risico op misstanden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en milieu.⁴

Ondanks dat aanbestedingen de kern vormen van overheidsuitgaven, waarbij doelmatigheid en integriteit centraal staat, wordt er in veel gevallen (te) weinig informatie gegeven over hoe dit geld wordt besteed, aan wie en waaraan precies. Volgens een analyse van de Open Contracting Partnership wordt er slechts van 2,8% van de wereldwijde publieke aanbestedingen, informatie en data gepubliceerd als open data⁵. De coronacrisis heeft verder blootgelegd hoe ondoelmatige en ondoorzichtige aanbestedingen ervoor kunnen zorgen dat belastingbetalers niet altijd even veel waar voor hun geld krijgen. Overheden hebben minstens €80 miljard uitgegeven aan COVID-19 gerelateerde contracten tussen januari en juli in 2020; overheden concurreren met elkaar om vaccins en zijn nog steeds niet in staat adequaat in te spelen op een schaarse markt met onervaren leveranciers. Het openbaar publiceren van inkoopdata kan deze problematiek het hoofd bieden en vertrouwen in dit proces verhogen.

---

¹ Significant (2016). Het inkoopvolume van de Nederlandse overheid. In opdracht van de Nederlandse overheid.

² Follow the Money (2021). Inkoopformule 'Open House' is doping voor jeugdzorgbedrijven.

³ Follow the Money (2020). Ontmaskerd: de frauduleuze handel in mondkapjes en 'certificaten'.

⁴ KPMG (2019). Impact Rijksinkoop. Rapport Quick-scan naar de milieu en sociale impact van de totale Rijksinkoop.

⁵ Open Contracting Partnership (2020). How governments spend: Opening up the value of global public procurement.

Wat houdt open inkopen in?

In de kern bestaat open inkopen uit het structureel en tijdig ontsluiten en publiceren van aanbestedings- en contractdata, in combinatie van het organiseren van publieke en maatschappelijke participatie, monitoring en toezicht. Het is essentieel hierbij op te merken dat open inkopen gaat om openbaarheid van en participatie in de gehele inkoopcyclus: van aanbestedingsplanning, het gunnen van contracten tot de implementatie en uitvoer.

De waarde van open inkopen

Het openbaar publiceren van onder andere geplande aanbestedingen, toegepaste gunningscriteria en gegunde contracten zorgt voor betere prijs-kwaliteit verhoudingen, hogere efficiëntie, concurrentie en kwaliteit van diensten en een hogere integriteit van overheden. Zo zorgt open contractdata ervoor dat er effectief toezicht is op publieke dienstverlening door inzicht te geven in wie het werk uitvoert, voor welke prijs, hoe deze partijen zijn geselecteerd en of alles op tijd en volgens afspraak wordt opgeleverd. Dit kan onregelmatigheden aan het licht brengen en overheden informeren dat bepaalde inkoopprocessen inefficiënt, niet competitief of te duur zijn. Transparantie in de aankondiging en gunning van aanbestedingen biedt ook nieuwe, innovatieve bedrijven de mogelijkheid om deel te nemen aan publieke aanbestedingen.

Dit wordt ondersteund door empirisch bewijs uit onderzoek van de Wereldbank uit 2017. In dat jaar gaven 34.000 bedrijven in 88 landen aan dat meer transparante aanbestedingsprocessen leiden tot verbeterde concurrentie, met name voor kleine bedrijven, en minder steekpenningen en smeergeld voor ambtenaren⁶. Vele landen plukken op dit moment de vruchten van het openbaar maken van inkoopdata. In Oekraïne heeft het Pro-Zorro inkoopplatform ervoor gezorgd dat er per aanbestedende dienst 45% meer leveranciers deelnamen in aanbestedingen. In Paraguay zijn de kosten van kantoorbenodigdheden gedaald met €55 miljoen door verbeteringen in het bestaande online inkoopplatform⁷. Het momentum voor open inkopen groeit: via het Open Government Partnership hebben 70 overheden zich verbonden aan het openbaar maken van publieke aanbestedingen, waaraan momenteel 37 actief werken⁸.

---

⁶ Knack, S. et al., (2019). Deterring Kickbacks and Encouraging Entry in Public Procurement Markets: Evidence from Firm Surveys in 90 Developing Countries. *The World Bank Economic Review*, 33, 287-309.

⁷ Open Government Partnership (2018). *The Skeptic's Guide to Open Government*.

⁸ Open Government Partnership (2019). *Open Contracting Factsheet*.

2. *Project Open Contract Register*

Met het project Open Contract Register, onderdeel van het vierde Nationale Actieplan Open Overheid 2021-2023, heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken de handschoen opgepakt om inkoopdata openbaar te maken. Vanuit de overtuiging dat de verhoudingen tussen overheid en maatschappij opener kunnen en moeten, onderneemt de Nederlandse overheid, aangespoord door Open State Foundation en andere NGO's, stappen om de relatie tussen overheid en externe stakeholders open te maken.

Het doel van het Open Contract Register is een open platform te bouwen met alle beschikbare, openbare informatie over de Rijksinkoop voor de bedrijfsvoering. Vervolgens wordt over deze informatie actief een dialoog georganiseerd tussen het Rijk en burgers, bedrijven en belangenorganisaties. De uitkomst van deze dialoog zal naar verwachting leiden tot een positief maatschappelijke effect van de Rijksinkoop en daarmee tot meer waardering voor de resultaten van deze besteding van belastinggeld.

De beoogde projectresultaten zijn een duiding van de behoeften van (her)gebruikers van informatie over de Rijksinkoop. Een openbaar platform waarin deze behoefte is vertaald naar zinvolle en eenvoudig toegankelijke inkoopinformatie, en de mogelijkheden om over deze informatie in gesprek te gaan met elkaar. De scope van het project is categoriemanagement. Categoriemanagement biedt een basis om vanuit één rijksbreed perspectief te werken, waarbij deze werkwijze verder gaat dan bundeling van inkoop en het louter reduceren van kosten. Categoriemanagement leidt er ook toe dat beleidsdoelstellingen van het kabinet via de inkoop gerealiseerd kunnen worden. Onder meer draagt inkoop zo bij aan een duurzaam, sociaal en innovatief Nederland (Inkopen met Impact). Categoriemanagement voor het Rijk betekent dat ministeries niet alleen voor zichzelf inkopen, maar per productgroep (of categorie) voor elkaar.

Het project Open Contract Register volgt drie fases:

1. Inventarisatie van de informatiebehoeften van (her)gebruikers van inkoopdata;
2. Ontwikkeling en implementatie van een platform voor openbare informatie over de Rijksinkoop;
3. Communicatie, dialoog en (her)gebruik rondom de inkoopinformatie voor het Rijk.

3. *Gebruikersonderzoek*

Om te bepalen hoe de informatievoorziening van publieke inkoop verbeterd kan worden, is het essentieel inzicht te krijgen in de specifieke behoeften van de (potentiële) (her)gebruikers van deze gegevens. In dit hoofdstuk wordt kort de aanpak beschreven die ten grondslag ligt aan de inventarisatie: gebruikersonderzoek.

Identificatie gebruikers

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de verschillende data en informatiebehoeften is het van belang om zo breed mogelijke groep van (her)gebruikers te identificeren. De identificatie van de relevante gebruikers is gedaan aan de hand van stakeholder mapping exercities⁹. Hieruit zijn brancheverenigingen, bedrijven, wetenschappers, (onderzoeks)journalisten, belangenorganisaties en initiatiefnemers van open inkoop initiatieven in het buitenland:

Wetenschap en kennis: Universiteit van Utrecht, Universiteit van Tilburg, PIANOo

Onderzoeksjournalistiek: Follow The Money, SOMO, onafhankelijke journalisten

Bedrijven & Brancheverenigingen: MVO Nederland, Nevi, Cedris, Significant, Interface

Open Contracting Initiatieven: Spend Network, ePaństwo Foundation

Aan de hand van deskresearch is er per gebruikerstype bepaald welke personen zijn geïnterviewd. In totaal is er met 23 personen gesproken, waarvan een aantal uit dezelfde organisatie. De focus bij deze, eerste fase ligt op externe (her)gebruikers. De wensen van de interne gebruikers, de categoriemanagers, voor het platform zijn door de Chief Procurement Officer van het Rijk in kaart gebracht en komen aan bod als een eerste blauwdruk voor het platform wordt getekend, waarin de wensen van de externe en interne stakeholders bij elkaar komen om tot een optimale dialoog tussen beiden te komen.

Interviews en validatie sessies

Gebruikersonderzoek is een nuttige methode om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke obstakels en barrières van (her)gebruikers van inkoopdata. Dit is specifiek voor dit project relevant. De resultaten van dit onderzoek vormen de aanzet voor het openbaar platform met alle relevante informatie over de Rijksinkoop, waarvan het hergebruik in hoge mate afhangt

---

⁹ Open Contracting Partnership (2021). Local Stakeholder mapping: activity sheet. Onderdeel van de ondersteuning van OCP bij het implementeren van Open Contracting methodes.

van hoe de wensen en vereisten van de externe (her)gebruikers worden meegenomen. Ook voorkomt deze vorm van onderzoek dat de aannames die leven bij het onderzoeksteam de focus van het onderzoek bepalen en zo de resultaten beïnvloeden.

Ondanks de tijdsinvestering is gekozen voor het afnemen van semigestructureerde interviews. Deze vorm van onderzoek biedt de mogelijkheid om specifiek in te gaan op de ervaringen en perspectieven van de verschillende type gebruikers en tegelijkertijd de focus van het project centraal te houden. Om ervoor te zorgen dat de uitkomsten van de interviews, afgenomen in de periode januari tot april 2021, goed zijn geïnterpreteerd zijn er twee (publieke) sessies georganiseerd op 25 en 30 maart 2021, waar het valideren en aanscherpen van de tussentijdse resultaten centraal stonden.

Bepaling focus

In veel andere landen is er soortgelijk gebruikersonderzoek uitgevoerd dat ook het fundament vormde van de ontwikkeling van een nieuw platform voor inkoopdata. Mede op basis van deze onderzoeken is de focus van de centrale thema's en vragen voor de gebruikers bepaald. De focus van de interviews was gericht op het onderzoeken van de individuele use-cases. Hoe werken de gebruikers naar hun beoogde doel? Welke participatie, publicatie, data en informatievereisten zijn er om doelmatig te werk te kunnen gaan. En tot welke resultaten heeft dit geleid? Met het verzamelen van deze informatie zijn waardevolle inzichten gegenereerd over prioriteiten en aandachtspunten die centraal moeten staan voor de inrichting van het Open Contract Register. Een register dat voldoet aan de wensen van een zo divers en breed mogelijke groep van (her)gebruikers van inkoopdata.

4. Resultaten en analyse

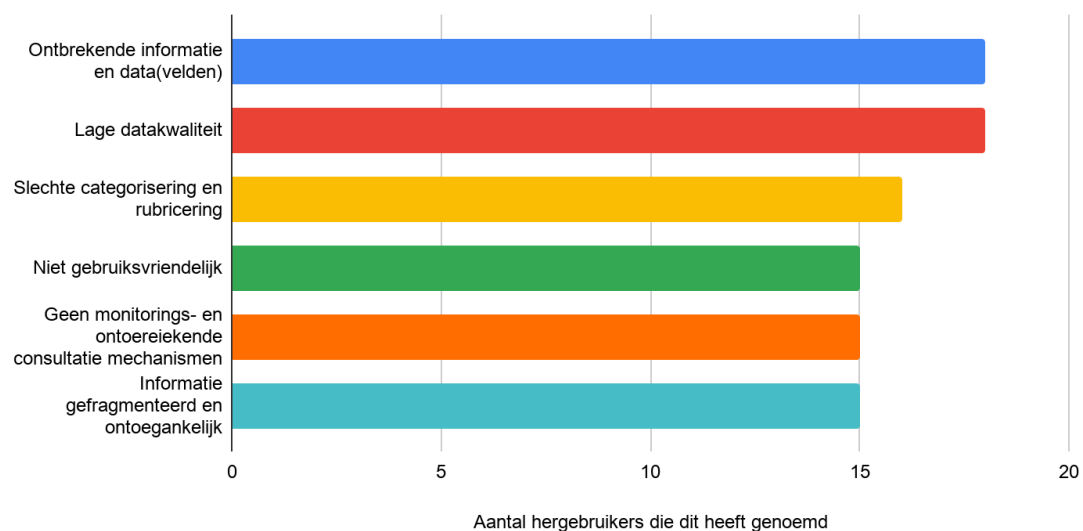
Dit hoofdstuk geeft inzicht in de resultaten van het gebruikersonderzoek specifiek de interviews met de (her)gebruikers. De opgehaalde vereisten en behoeften geven per categorie antwoord op een aantal vragen:

1. **Huidige issues:** wat zijn de meest voorkomende issues die (her)gebruikers op dit moment ervaren?
2. **Focus platform:** op welke doelstellingen moet het Open Contract Register zich focussen?
3. **Informatie en data vereisten:** welke missende informatie en data(velden) zijn essentieel voor succesvol (her)gebruik?
4. **Publicatie vereisten:** welke behoeften hebben (her)gebruikers wat betreft de publicatie en ontsluiting van inkoopdata?
5. **Participatie vereisten:** welke rol kan het Open Contract Register spelen in de participatie van (her)gebruikers in publieke aanbestedingen?

Huidige issues

In de onderstaande grafiek worden de huidige issues weergegeven die (her)gebruikers op dit moment ervaren wat betreft informatievoorziening over publieke aanbestedingen en contracten. Inzicht in de huidige issues geldt als een belangrijk perspectief om de behoeften en eisen van de (her)gebruikers voor het Open Contract Register te duiden.

Huidige issues genoemd door (her)gebruikers

Ontbrekende informatie en lage datakwaliteit

Alle geïnterviewde (her)gebruikers geven aan dat **cruciale informatie en data momenteel niet openbaar beschikbaar** zijn. Zo is er op dit moment bijvoorbeeld geen tot beperkte informatie beschikbaar over afgesloten contracten en de levering van publieke diensten. Rijkscontracten zijn niet openbaar en in de beschikbare informatie ontbreekt fundamentele data zoals prijzen, mijlpalen en leveringsafspraken. Dit betekent niet dat deze informatie niet bestaat. Maar enkel medewerkers van aanbestedende diensten en de specifieke leveranciers hebben toegang tot de contractmanagementportalen. Ook geven (her)gebruikers aan dat er in weinig gevallen inzicht wordt gegeven in de toegepaste uitsluitings-, gunnings- of prestatiecriteria. Per kwartaal wordt er over Rijkscontracten (slechts) selectieve informatie gepubliceerd. Waar informatie en data wel voor handen is, ervaren (her)gebruikers in de praktijk dat deze gegevens van een lage kwaliteit zijn. Zo worden in veel gevallen over aanbestedingen waar wel informatie over beschikbaar is geen aanvangs- en sluitingsdatum, referentienummers, trefwoorden, CPV-codes, opdracht categorieën, geraamde of definitieve contractwaarden en voorbehouden opdrachten gepubliceerd.

Niet gebruiksvriendelijk

Ook geven vele (her)gebruikers aan dat **de wijze waarop** de informatie en data wordt aangeboden effectief en doelmatige toepassing belemmert. De geaggregeerde informatie over Rijkscontracten wordt als PDF gepubliceerd, waardoor de gegevens binnen deze bestanden niet gemakkelijk te hergebruiken zijn. Ook geeft een onderzoeksjournalist aan dat in de publicaties over de bedrijfsvoering van de Rijksoverheid staffels worden gebruikt om te ramen hoeveel bepaalde bedrijven aan Rijkscontracten hebben verdiend. Het bedrijf Comparex kreeg bijvoorbeeld in vier jaar volgens de gepubliceerde staffels tussen €430 en €940 miljoen van de ministeries. Het verschil tussen de minimale en maximale waarde is een half miljard, waardoor deze informatie niet bruikbaar is.

Ook geven bedrijven, brancheverenigingen, wetenschappers en journalisten aan dat zoek- en filterfuncties om specifieke aanbestedingen binnen TenderNed en Negometrix te zoeken, en notificaties om op de hoogte te worden gehouden van de publicatie van tenders niet goed functioneren of complex zijn. Met als consequentie dat een bedrijf te laat op de hoogte is van een mogelijke opdracht.

Geen monitorings- en ontoereikende consultatie-mechanismen

Uit de interviews komt naar voren dat naast dat de informatie die nodig is om de doelmatigheid en integriteit van publieke aanbestedingen te monitoren, hiervoor ook de **mechanismen ontbreken**. Zo geven diverse onderzoekers en belangengroepen aan dat er geen mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld bepaalde aanbestedingen te markeren in het geval

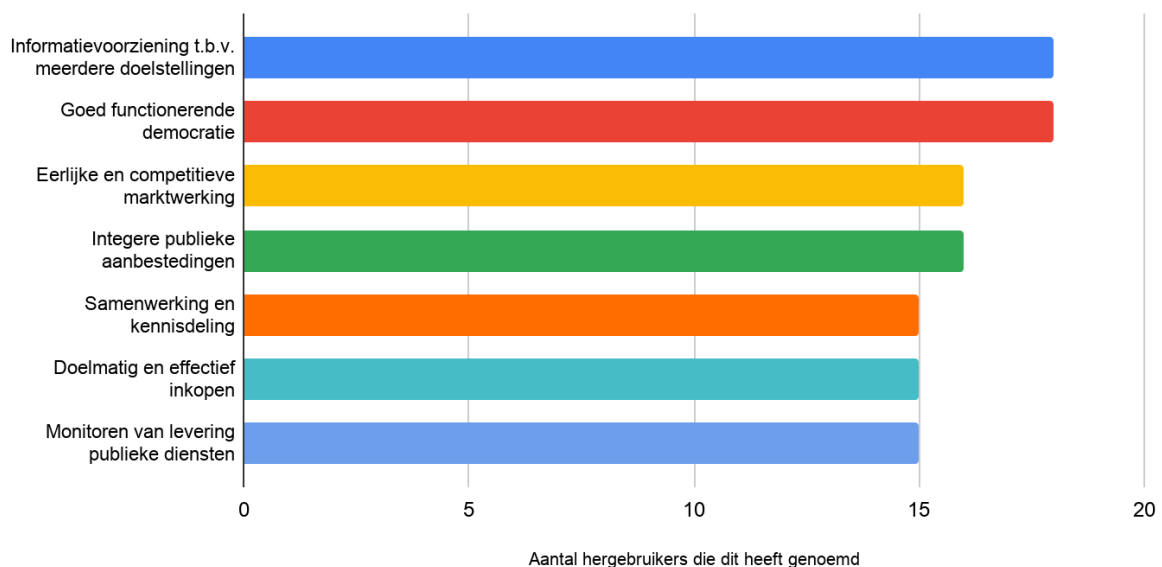
er signalen zijn dat een bepaalde aanbesteding niet voldoet aan integriteitscriteria. Bijvoorbeeld als er een onredelijk korte periode is om een offerte in te dienen.

Ook blijkt uit de interviews dat alle relevante (her)gebruikers de mogelijkheid missen om effectief deel te nemen aan consultaties. Bedrijven, brancheverenigingen, wetenschappers geven aan graag een bijdrage te leveren aan het opstellen van bijvoorbeeld een categorieplan, of het definiëren van ambitieuze doch realistische inkoopcriteria voor een specifiek project. Uit de interviews blijkt de mogelijkheid dit binnen een online omgeving of platform te kunnen doen beperkt of niet zelfs in het geheel niet te bestaan.

Doel platform

De onderstaande tabel geeft inzicht in wat de geïnterviewde (her)gebruikers van inkoopdata als het belangrijkste doel zien voor het Open Contract Register.

Doel van het platform genoemd door (her)gebruikers

Informatievoorziening voor meerdere doelstellingen

Volgens 18 van de 23 geïnterviewde (her)gebruikers is volledige **informatievoorziening over alle fases** van een inkoopcyclus (van planning tot implementatie) de primaire focus van het open platform. Zo werd er tijdens diverse interviews aangegeven dat dit nieuwe platform een kans is om te breken met de beperkte transparantie van publieke aanbestedingen en contracten. Vanuit deze transparante informatievoorziening kunnen de (her)gebruikers een constructieve bijdrage leveren. De vorm en inhoud hiervan loopt uiteen. Hieronder wordt stilgestaan bij vier van deze toepassingsmogelijkheden.

Doelmatig aanbesteden

Bij de meeste interviews kwam naar voren dat een open platform, waar alle informatie en data over de Rijksinkoop via categoriemanagement openbaar moet worden gepubliceerd, een sleutelfunctie kan spelen in **doelmatig aanbesteden**, zoals in het Nationaal plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ‘Opdracht geven met ambitie, inkopen met impact’¹⁰ is geformuleerd. Zo is het momenteel niet mogelijk om te bepalen hoeveel van de ingekochte materialen en goederen zijn hergebruikt of circulair zijn, en of ze voldoen aan andere sociale en maatschappelijke criteria. Het openbaar maken van contracten maakt dit wel mogelijk en zorgt ervoor dat externe organisaties hun bijdrage kunnen leveren in het realiseren van deze doelstellingen. Zo geven onder andere de brancheverenigingen, onderzoekers en bedrijven aan dat het in de praktijk veel inkoopende overheden niet lukt om beleidsdoelen te vertalen naar ambitieuze maar wel realistische gunningscriteria. Het openbaar maken van aanbestedingsplannen en strategieën, marktstudies en het digitaal maken van marktconsultaties biedt inzicht in hoe beleidsdoelen worden vertaald naar concrete aanbestedingen.

Transparant en integer publiek aanbesteden

Maatschappelijke verantwoordelijkheid, **integriteit**, betrouwbaarheid en transparantie zijn kernwaarden die centraal (horen te) staan bij publieke aanbestedingen volgens alle (her)gebruikers. Alle belangenpartijen, brancheverenigingen, bedrijven, (onderzoeks)journalisten, wetenschappers en overheden geven aan dat onafhankelijke organisaties de mogelijkheid moeten hebben om corruptie en misstanden in publieke aanbestedingen te identificeren en tegengaan. Maar veel van de essentiële data en informatie die hiervoor nodig is, bijvoorbeeld bedrijfsspecifieke CPV- en SBI-codes die kunnen worden gekoppeld aan contracten en aanbestedingen, worden in Nederland helemaal niet of inconsequent gebruikt. Ook worden zogenaamde “onderhandse” aanbestedingen die minder dan €100.000 kosten niet gepubliceerd en worden op dit moment de totale uitgaven aan bedrijven per ministerie in onbruikbare staffels gepubliceerd. Het openbaar maken van Rijkscontracten is voor (her)gebruikers met een focus op de integriteit van publieke aanbestedingen een harde eis. Zo kunnen (onderzoeks)journalisten en belangenpartijen specifieke contracten doorlichten en op zoek gaan naar mogelijke verdachte patronen en verbindingen en deze tijdig signaleren.

---

¹⁰ Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (2021) Opdrachtgeven met ambitie, inkopen met impact.

Eerlijke en effectieve marktwerking

Ook zien de geïnterviewde (her)gebruikers in dat overheidsopdrachten een krachtig instrument zijn om economische groei te bevorderen en de mogelijkheid bieden om nu het economisch herstel van de COVID-19 crisis zo **effectief en eerlijk** mogelijk te maken. Bovendien geven onder andere brancheverenigingen aan baat te hebben bij integere publieke aanbestedingen. Dit omdat het ervoor zorgt dat bedrijven die niet volgens de regels spelen worden uitgesloten. Maar ook draagt het openbaar maken van inkoopdata volgens de (her)gebruikers direct bij aan eerlijkere concurrentie en een gelijk spelveld voor met name kleinere en innovatieve bedrijven doordat er een gelijke informatiepositie ontstaat. Op dit moment vergt het tijd en kunde om goed op de hoogte te blijven van aanbestedingen, waardoor onder andere sociale ondernemingen vaak niet de weg vinden naar voor hen interessante aanbestedingen.

Ook geven veel (her)gebruikers waaronder diverse wetenschappers en bedrijven aan dat tijdige informatie en inzicht krijgen in welke sectoren, welke type producten, diensten en goederen worden ingekocht van toegevoegde waarde is. Zo kunnen bijvoorbeeld opdrachten en inkoopprognoses worden opgesteld. Tevens geeft een materiaalleverancier aan dat de publicatie van (eerdere) contracten hem in staat stelt nieuwe opdrachten te verwerven; zodra een contract is afgesloten voor de bouw en inrichting van een nieuw kantoorpand kunnen (duurzame) materiaal leveranciers contact leggen met de architect die verantwoordelijk is voor het project.

Samenwerking en kennisdeling

Ook kan het open platform volgens veel van de geïnterviewde (her)gebruikers bijdragen aan effectieve **samenwerking en kennisdeling tussen aanbestedende overheden**. Ondanks dat er niet direct met aanbestedende overheden is gesproken, komt naar voren dat deze organisaties hier baat bij kunnen hebben. Zo geeft een hoogleraar aanbestedingsrecht aan dat aanbesteden complex is en het realiseren van de bovenstaande doelstellingen veel tijd, kennis en kunde vergt. Om verklaarbare redenen is kennis en kunde vaak in wisselende mate aanwezig. De gemiddelde inkoper binnen de overheid koopt misschien één, twee of maximaal drie keer in zijn carrière vloerbedekking in.

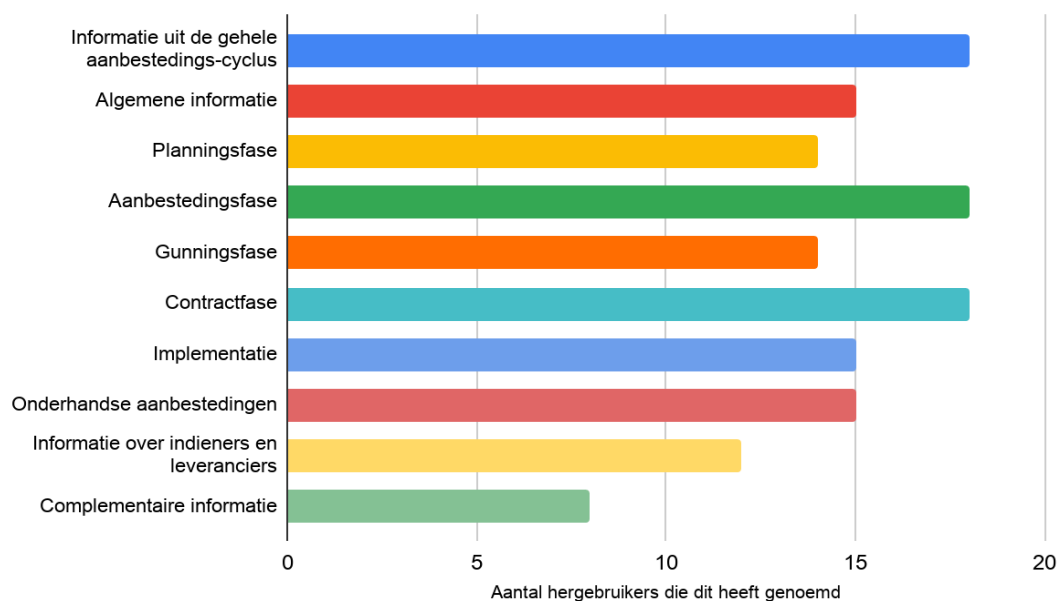
Volgens onder andere wetenschappers, brancheverenigingen kunnen zo inkopers en categoriemanagers leren van deze ervaringen en van de goede voorbeelden die worden gepubliceerd binnen het open platform. Waar kennisorganisaties en brancheverenigingen zoals PIANOo en Nevi al veel concrete handvatten en inzichten aanbieden, worden er nog weinig aanbestedingen en contracten gepubliceerd. Zo geven medewerkers van deze twee

organisaties zelf aan dat juist gegunde contracten, marktonderzoeken en inkoopstrategieën een bron van inspiratie kunnen zijn voor kleine gemeenten om duurzaamheidsaspecten te kunnen vertalen naar aanbestedingen.

Informatiebehoeften

Met de complementaire doelen van (her)gebruikers van inkoopdata in beeld richt dit gedeelte van het rapport zich op de vraag: naar welke informatie zijn de (her)gebruikers specifiek op zoek. De onderstaande tabel geeft de meest voorkomende informatiebehoeften van de (her)gebruikers weer. De specifieke data(velden) per categorie worden in het onderdeel data behoeften besproken.

Informatiebehoeften genoemd door (her)gebruikers

Informatie uit de gehele inkoopcyclus

Volgens alle (her)gebruikers gaat het om het publiceren van verschillende typen informatie vanuit het **gehele publieke inkoopproces**: van categorieplannen tot contract(vernieuwingen) en van betalingen tot rapportage uit de implementatiefase. Juist de complementariteit en koppeling van deze verschillende vormen van informatie creëert concrete meerwaarde voor de verschillende (her)gebruikers. Hieronder worden voor drie specifieke inkoopfasen de resultaten van de interviews gecategoriseerd en besproken.

Planning- en aanbestedingsfase

Inkopen is geen doel op zich. Het moet worden ontworpen om de prestaties te verbeteren en waardevolle maatschappelijke resultaten te leveren, niet alleen wat betreft naleving en het invullen van formulieren. Om (her)gebruikers een rol hierin te kunnen laten hebben, is aanvullende **data betreft de doelmatigheid** van aanbestedingen en contracten essentieel. Zo verklaren verschillende (her)gebruikers in de interviews dat de doelmatigheid, effectiviteit van bijvoorbeeld sociale en duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd in categorieplannen pas kan worden onderzocht en geanalyseerd alsook binnen de aanbestedingsfase en contractfase wordt gerapporteerd hoe deze zijn toegepast. Zo geven verschillende wetenschappers en brancheverenigingen aan dat het meerwaarde heeft om datavelden toe te voegen aan aankondigingsformulieren voor aanbestedingen of data uit de MVI-zelfevaluatietool te koppelen aan aanbestedingen en contracten. Dan kan worden aangegeven in welke mate rekening wordt gehouden met externe effecten en de mate van invulling van beleidsdoelstellingen als duurzaamheid, circulariteit, innovatie, sociale aspecten en gerichtheid op kleinere(startende) ondernemingen. Deze informatie kan dan vervolgens aan contract- en implementatie worden gekoppeld om zo te onderzoeken hoe en in welke mate de specifieke doelstellingen worden gerealiseerd. Uiteindelijk kunnen contractmanagers aangeven in welke mate gedane beloftes door winnende inschrijvers zijn nagekomen.

Met dergelijke informatie kunnen ook effecten op en van inschrijvingen worden vastgelegd. Ook kan een aanbestedende dienst een opdracht voorbehouden aan sociale werkplaatsen en aan ondernemers die maatschappelijk en professionele integratie van gehandicapten of kansarmen tot hoofddoel hebben. Op dit moment is het niet mogelijk om inzicht te krijgen binnen voorbehouden opdrachten. Specificaties van aanbestedingen op bijvoorbeeld TenderNed bieden op dit moment geen inzicht in welke opdrachten voorbehouden worden voor welke type organisaties. Hierdoor lopen bijvoorbeeld sociale werkplaatsen vaak opdrachten mis. Tegelijkertijd maakt het publiceren van deze data het mogelijk om correcte spend analyses te maken en inzicht te krijgen in welke opdrachten er voorbehouden zijn voor bijvoorbeeld sociale ondernemingen.

Onderhandse aanbestedingen

Jaarlijks worden in Nederland tweederde van alle aanbestedingen enkelvoudig of meervoudig onderhands georganiseerd¹¹. Hiermee kunnen opdrachten voor leveringen of diensten tot €50.000 euro en werken tot €150.000 standaard één-op-één worden gegund. Ook grotere

---

¹¹ PricewaterhouseCoopers & Significant (2007). Inkopen onder de Europese aanbestedingsdrempels. *In opdracht van de Nederlandse overheid.*

opdrachten voor leveringen, diensten en werken tot aan de Europese drempelwaarde kunnen meervoudig onderhands worden aanbesteed. Dat deze aanbestedingen en contracten niet openbaar zijn is een doorn in het oog van alle (her)gebruikers. Zo geven onderzoekers, wetenschappers en journalisten aan hierdoor geen onafhankelijk onderzoek te kunnen doen naar de rechtmatig- en integriteit van deze aanbestedingen, terwijl dit soort type aanbestedingen het meest gevoelig zijn voor vriendjespolitiek en corruptie. Ook hebben ondernemers en leveranciers niet de mogelijkheid zich in te schrijven voor deze type opdrachten en aanbestedingen. De prioriteit binnen deze categorie ligt dus op het **publiceren van onderhandse aanbestedingen**, met de nadruk dit zo volledig en openbaar mogelijk te doen.

Contracten en implementatie

Niet alleen de onderhandse aanbestedingen: alle Rijkscontracten en de daarin besloten data zijn niet openbaar. De data die nu wordt gepubliceerd op Rijksoverheid.nl¹² is minimaal en alles behalve toereikend voor de behoeften van (her)gebruikers. Voor alle (her)gebruikers heeft het openbaar maken van Rijkscontracten de hoogste prioriteit. Hieronder wordt kort van een aantal datavelden aangegeven waar deze voor kunnen worden ingezet.

Mijlpalen en prijzen

Om te kunnen beoordelen of een contract ‘value for money’ biedt, gaat het in essentie om inzicht in de vakkundigheid (kwaliteit en in overeenstemming met specificaties), op tijd (het behalen van aangegeven mijlpalen) voor een concurrerende prijs. Om dit te kunnen beoordelen zijn dus ook deze datavelden van belang.

Rapportages

Hetzelfde geldt voor rapportages. De doelmatigheid en effectiviteit van publieke aanbestedingen wordt niet alleen bepaald door het behalen van mijlpalen en de prijs. Zicht op projectplannen, inhoudelijke rapportages en haalbaarheidsstudies biedt inzicht in hoe de projecten, diensten en werken worden gerealiseerd. Deze data kan worden gebruikt om de doelmatigheid van publieke aanbestedingen te verhogen, te onderzoeken wat wel werkt en wat niet, en is een bron van kennisdeling.

Leveranciers data

Op dit moment zijn enkel de KvK-nummers van de hoofdleveranciers bekend. Deze informatie is maar beperkt bruikbaar. SBI-codes die laten zien wat de activiteiten van bedrijven zijn, kunnen worden ingezet om aanbestedingen te sorteren naar bedrijfstak op de aanbodzijde

---

¹² Rijksoverheid (2021). Rijkscontracten per 1 maart 2021.

van de markt. Data zoals namen van eigenaren, (onder)aannemers, prestaties uit het verleden, aantallen inschrijvingen kunnen worden gebruikt om leveranciers profielen op te stellen. Deze worden gebruikt om te zien hoeveel huidige contracten ze hebben (om te zien of ze misschien overbelast zijn met veel actieve en achterstallige contracten), of hun prestaties in het verleden op schema liggen of achterlopen, en om hun eerdere prijzen voor vergelijkbare goederen of diensten te kunnen zien. Ook bieden dit soort profielen product- of materiaal leveranciers de mogelijkheid hun producten en materialen aan te bieden aan hoofdaannemers, zoals in het eerder gegeven voorbeeld van de ontwikkeling en inrichting van een kantoorpand.

Specifieke data behoeften

De bruikbaarheid van informatie, oftewel of er een bepaalde betekenis kan worden gegeven en informatie doelmatig kan worden toegepast, wordt grotendeels bepaald door welke specifieke data(velden) er worden gepubliceerd. Dit onderdeel van het rapport gaat in op de kritische data(velden) die bepalen in welke mate informatie bruikbaar is op het gebied van publieke aanbestedingen. De behoeften van de (her)gebruikers zijn in het onderstaande overzicht uitgewerkt.

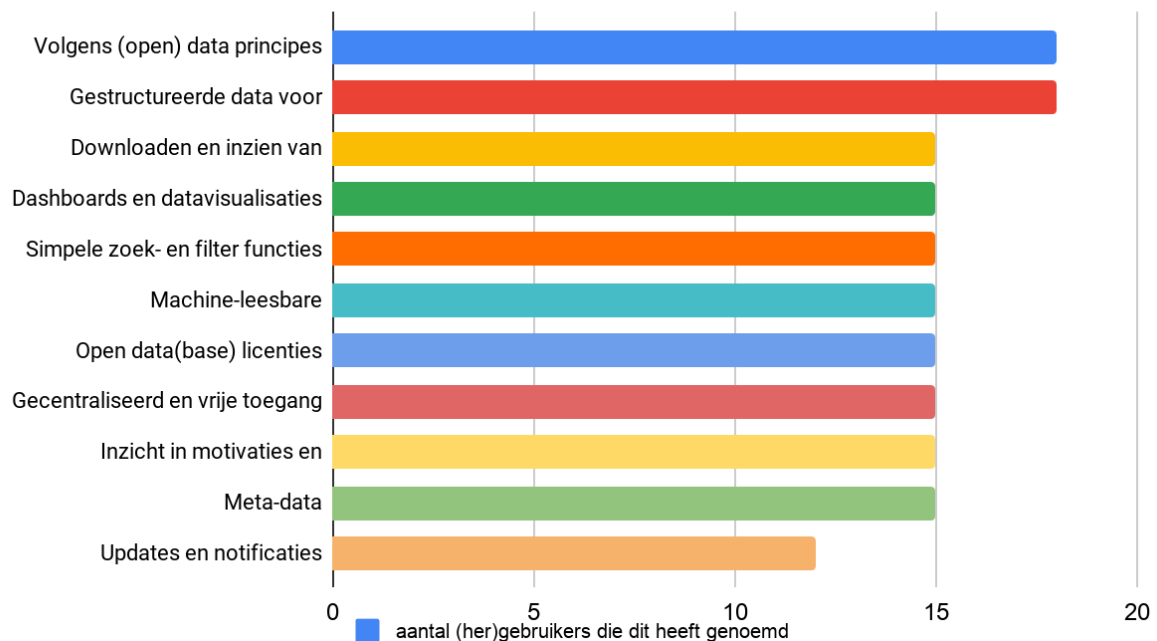
Alle fases	1. Planning
Identificatienummer aanbesteding	Aanbestedingslogica
Naam aanbestedende dienst	Planning in overzicht van mijlpalen
Nationaal identificatienummer	Budget gereserveerd voor aanbestedingsproces
Adres aanbestedende dienst	Project(naam) waar aanbesteding aan is gekoppeld
Contactpunt aanbestedende dienst	Onderbouwing gereserveerd budget
	Documenten gekoppeld aan planningsproces
2. Tender	3. Gunning
Aanbestedings ID	Aantal indieners
Omschrijving aanbesteding	Lijst met namen indieners
Status aanbesteding	Gunnings ID en omschrijving
Aan te besteden items	Gunningsbeslissing en motivatie gunning en uitsluiting
MVI-overwegingen	Uitsluitingsgronden en motivatie
Classificatie van item	Gunning status
Geschatte waarde aanbesteding	Gunningsdatum
Aanbestedingsmethode	Gunningswaarde

Motivatie keuze voor aanbestedingsmethode	Namen leveranciers
Categorie waar item onder valt	Leverancier-IDs KvK, SBI, UBO
Gunnings, uitsluitings en prestatiecriteria	Adres leverancier
Indien methode voor biedingen	Contactinformatie leverancier
Duur aanbestedingsfase	Gegunde items
Duur consultatiefase	Classificaties voor de toegekende items
Of er vragen zijn ontvangen	Contractperiode
Geschiktheidscriteria voor de aanbesteding	Relevante documenten en bijlagen
Evaluatie- en toekenningsperiode	Datum start contract
Geschatte contractperiode	Lijst met contractmijlpalen
Lijst met belangrijke mijlpalen voor de aanbestedingsfase	Lijst met belangrijke mijlpalen voor implementatie
Relevante documenten en bijlagen	
4. Contract en Implementatie	Correcties en wijzigingen
Contractstatus	Correcties
Datum en waarde van betalingstransacties	Motivatie correcties en wijzigingen in contract
Betaler en begunstigde voor betalingstransacties	Wijzigingen van de contractduur
Status van mijlpalen voor contractimplementatie	Wijzigingen van contractwaarde
Documenten en rapportages die deel uitmaken van de implementatiefase	Wijzigingen in de contract items of voorwaarden

Publicatie vereisten

De manier waarop informatie en data worden aangeboden/gepubliceerd bepaalt in grote mate hoe bruikbaar deze is. In dit gedeelte van het rapport worden de publicatie wensen van de (her)gebruikers beschreven.

Publicatie vereisten genoemd door hergebruikers

Volgens (open) data principes

Uit alle interviews blijkt dat (her)gebruikers behoefte hebben aan complete, actuele, machine leesbare, vrij toegankelijke, licentievrije, corrigeerbare data, rechtstreeks uit de databron. Hieronder wordt ingegaan op een aantal twee van deze elementen: actuele ontsluiting en open data formats. Deze twee vereisten worden specifiek uitgelicht omdat actuele ontsluiting een basisvoorwaarde is het format in grote mate bepaald of de informatie (her)bruikbaar is.

Actuele ontsluiting

Actuele en real-time publicatie van data is een fundamentele publicatie-eis, zoals aangegeven door veel van de (her)gebruikers. Hoe eerder de data beschikbaar is, hoe meer proactieve user-cases er zijn. Veel van de (her)gebruikers geven aan dat de tijdigheid in grote mate bepaalt in welke mate hun bijdrage constructief is. Zo kunnen belangenpartijen bijvoorbeeld observeren of er inconsistenties zijn tussen het implementatieschema en de daadwerkelijke voortgang in het project. Indien dergelijke data pas beschikbaar is na de voltooiing van het project, is het niet mogelijk implementatie issues te voorkomen of op te lossen.

Open data formats

Een aankondiging van een aanbesteding kan veel prijzen bevatten en een contract kan veel mijlpalen omvatten. Als deze informatie wordt gepubliceerd als PDF zorgt voor dat een document op elke computer, tablet of smartphone kan worden geopend en er altijd hetzelfde uitziet. Maar de data binnen dit bestandsformaat is niet goed herbruikbaar, onder andere omdat het document geen goede machine leesbare structuur heeft. Hetzelfde geldt voor tabellen en grafieken. Veel van de geïnterviewde (her)gebruikers geven aan dat JSON het meest voor de hand liggende data format is. Een open inkoop initiatiefnemer uit Polen gaf aan dat dit specifieke bestandsformaat het mogelijk maakt om een-op-een relaties tussen gegevenselementen binnen een aanbesteding gestructureerd te publiceren.

Gestructureerde data voor datakoppeling

Het koppelen van data uit de verschillende inkoopfasen, bijvoorbeeld welke gunningscriteria zijn toegepast en hoe deze gebruikt zijn in de selectie van een leverancier, is fundamenteel voor doelmatig gebruik van inkoopdata door de verschillende (her)gebruikers. Juist door data uit de hele inkoopketen aan elkaar te koppelen en onder andere standaard metadata te publiceren, bijvoorbeeld welke afdeling de portefeuillehouder is, kunnen (her)gebruikers in verschillende sectoren worden betrokken bij het beter begrijpen, analyseren en organiseren van publieke aanbestedingen. Zo geven onderzoekers en inkoopanalisten aan zij enkel met gelinkte data antwoord te kunnen geven op vragen zoals: hoe competitief zijn verschillende inkoopmethodieken over verschillende producten en overheden, hoe efficiënt zijn aanbestedingen in verschillende categorieën en welke factoren dragen bij aan prijsverschillen voor specifieke goederen en diensten.

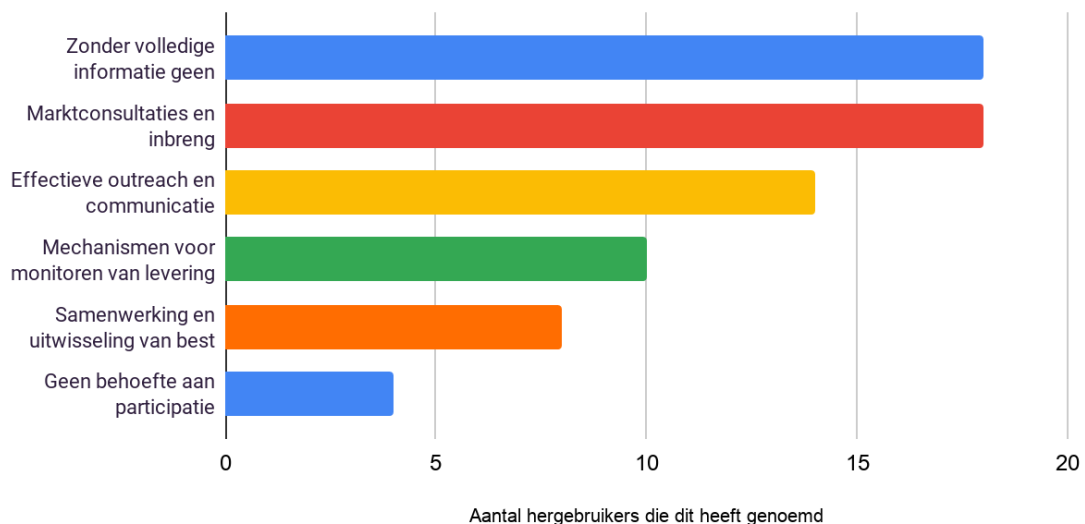
Gebruiksvriendelijk

Verschillende vormen van hergebruik vragen om verschillende manieren van inkoopdata publicatie. Zo zijn (her)gebruikers op zoek zijn naar bulk-data gepubliceerd in machineleesbare bestandsformaten die ook datakoppeling ondersteunen. Tegelijkertijd is er behoefte aan een goed functionerende API die het mogelijk maakt specifieke aanbestedingen, contracten en categorieplannen te vinden en doorzoeken met het gebruik van filterfuncties en trefwoorden. Veel van de (her)gebruikers geven ook aan dat goed functionerende zoek- en filterfuncties, dashboards waar informatie en data aan de hand van hun voorkeuren wordt weergegeven van meerwaarde zijn.

Participatie vereisten

Samenwerking en het organiseren van een proactieve dialoog zijn essentieel voor het succesvol inzetten van openbare inkoopdata. Dit onderdeel van het rapport gaat in op de wensen en behoeften van de (her)gebruikers.

Participatie vereisten genoemd door (her)gebruikers

Volledige informatievoorziening als uitgangspositie

Uit veel van de interviews kwam naar voren dat een voorwaarde voor effectieve participatie is dat alle data en informatie volledig en tijdig wordt gepubliceerd. Wanneer categorieplannen, gunningscriteria of contracten niet beschikbaar zijn is het onmogelijk om een inhoudelijk en goede dialoog te hebben over wat er goed gaat en wat er beter kan, geven diverse (her)gebruikers aan. Terwijl er een behoefte is aan effectieve participatie en dialoog, blijkt ook dat de specifieke vorm en invulling afhankelijk is van de doelstellingen van (her)gebruikers.

Openbare consultaties

Brancheverenigingen, wetenschappers en bedrijven hebben behoefte aan de inrichting en organisatie van een online omgeving waar zij geconsulteerd kunnen worden en hun input kunnen leveren. Deze (her)gebruikers zijn voornamelijk op zoek naar mogelijkheden om deel te nemen in de bepaling van inkoopstrategieën, definitie van categorieplannen en de vertaling van inhoudelijke doelstellingen naar concrete aanbestedingen. Door (online) consultaties te organiseren die openbaar zijn, kunnen deze (her)gebruikers aanbestedende

overheden bijvoorbeeld ondersteunen met organiseren en inrichten van duurzaam aanbesteden. Op beleidsniveau zijn er binnen het Rijk goede ideeën, maar blijkt in de praktijk dat de vertaling naar aanbestedingen gebaat is bij consultaties. Zo worden duurzaamheidsaspecten wel meegenomen, maar is de weging te laag waardoor innovatieve ondernemers beperkte mogelijkheden ervaren hun duurzame producten aan te bieden.

Onafhankelijke monitoring

(Her)gebruikers met de focus op toezicht op de integriteit en doelmatigheid van publieke aanbestedingen, specifiek de contract- en implementatiefases, zijn op zoek naar andere participatievormen dan besloten fysieke evenementen en online marktconsultaties. Om toezicht en controle te kunnen houden op publieke aanbestedingen en vooral te kunnen signaleren wanneer er issues worden geïdentificeerd, hebben deze (her)gebruikers behoeften om deze te signaleren. Door bijvoorbeeld een 'rode vlag' te kunnen plaatsen bij aanbestedingen waar relevante informatie niet wordt gepubliceerd of als er onredelijk strikte aanbestedingsspecificaties worden toegepast. Zo geven verschillende geïnterviewden aan dat zo mogelijk afwijkende patronen van biedingen of contract toewijzingen rechtstreeks kunnen worden onderzocht en aangepakt.

5. *Aanbevelingen*

Met een volledig beeld van alle behoeften en wensen van (her)gebruikers richt het laatste gedeelte van dit rapport zich op een set van aanbevelingen voor de ontwikkeling en implementatie van het open platform voor informatie over Rijksinkoop.

1. Faciliteer alle vormen van (her)gebruik

Het eerste advies is om de wensen en behoeften die zijn opgehaald ook daadwerkelijk de uitgangspunt te laten zijn voor de ontwikkeling van het platform. Wees niet selectief in welk type (her)gebruikers tegemoet te komen in hun specifieke behoeften en wensen. Al deze organisaties hebben een rol in publieke aanbestedingen en dragen op hun eigen manier hun steentje bij. Ook blijkt uit andere landen waar open inkoop initiatieven zijn georganiseerd dat dit het meest effectief is: wat het beste met inkoopdata kan worden gedaan, wordt door iemand anders bedacht.

2. Publiceer data uit de gehele inkoopcyclus

Als de gepubliceerde gegevens (het aanbod) niet overeenkomen met de behoeften van de gebruiker (de vraag) wordt de waarde van deze gegevens verlaagd en zullen eindgebruikers de gegevens minder snel gebruiken en toepassen. Er is een brede behoefte aan diverse vormen van informatie: van categorieplannen tot contracten. En het koppelen van deze verschillende vormen van informatie zorgt ervoor dat (her)gebruikers constructieve en kritische bijdragen kunnen leveren aan de doelmatigheid, effectiviteit en integriteit van publieke aanbestedingen. Het tweede advies is dan ook om (her)gebruikers te voorzien in deze brede behoefte.

3. Prioriteer de publicatie van contract data

De grootste behoeften van (her)gebruikers is toegang krijgen tot de contractdata die op dit moment opgesloten zit binnen diverse contractmanagementsystemen. Zonder toegang tot huidige en afgeronde contracten kunnen (her)gebruikers geen constructieve bijdragen leveren. Redigeren kan nodig zijn in beperkte omstandigheden (zoals nationale veiligheid, samenzwering of commerciële geheimen), maar onderzoek wijst uit dat deze gevallen minimaal zijn¹³.

---

¹³ Open Contracting Partnership (2018). Mythbusting Confidentiality In Public Contracting.

4. Creëer een single source of truth

Op dit moment wordt veel data en informatie over publieke aanbestedingen gepubliceerd en opgeslagen binnen diverse online omgevingen. Veel van deze platforms zijn niet toegankelijk voor (her)gebruikers die met deze data aan de slag willen. Het vierde advies is om van het platform de centrale plek te maken waar alle informatie en data worden aangeboden. Gebruik Common Ground¹⁴ principes voor de inrichting van de informatievoorziening. Door onder andere data los te koppelen van specifieke werkprocessen en applicaties en data direct uit de bron op te vragen (in plaats deze veelvuldig te kopiëren en op te slaan), kan er onder andere beter op de kwaliteit van data worden toegezien.

5. Openbaar tenzij

Op dit moment ervaren alle (her)gebruikers issues met de volledigheid, correctheid, bruikbaarheid en tijdigheid van de beschikbare data. Op grond van de Wet open overheid¹⁵, die de Wet openbaar bestuur gaat vervangen, wordt het principe van actieve openbaarmaking wettelijk verankerd voor overheden. Alle (her)gebruikers roepen hier ook om. Pas hier het 'openbaar tenzij'-principe toe; maak transparantie de uitgangspositie. Indien bepaalde data en informatie niet worden gepubliceerd - motiveer dan waarom dit het geval is.

6. Pas de Open Contracting Data Standard (OCDS) toe

De implementatie van de Open Contracting Data Standard¹⁶ (OCDS) is de meest eenvoudige en zekere manier om inkoopdata tijdig, centraal, met vrije toegang en gebruiksvriendelijk te publiceren. Deze data-standaard kan worden gebruikt om direct de relevante informatie uit de planning, publicatie, gunnings, contract en implementatiefase te ontsluiten en publiceren. Met deze standaard kunnen inkopers en contractmanagers er onder andere voor zorgen dat data en documenten vrij worden gegeven en gekoppeld aan specifieke fases en mijlpalen. Enkel wanneer de informatie proactief wordt gedeeld zijn (her)gebruikers in staat een constructieve bijdrage te leveren. Ook maakt de OCDS het voor (her)gebruikers mogelijk om de data(sets) in bulk en via een API met verschillende zoek- en filterfuncties te raadplegen. Deze standaard kan worden gekoppeld aan invulformulieren voor aanbestedingen en contractmanagement en bevat alle gewenste datavelden. Tot slot wordt het hierdoor mogelijk om de data uit de verschillende fases aan elkaar te koppelen, een brede wens onder

---

¹⁴ Meer informatie over Common Ground is te vinden op: <https://bit.ly/3b1qYQ>

¹⁵ Beleid rondom open data van de overheid is te vinden op: <https://bit.ly/3nNF9Az>

¹⁶ Open Contracting Governmentship (2021). The Open Contracting Data Standard.

alle (her)gebruikers. Het Open Contracting Partnership die de OCDS beheert, biedt stapsgewijze begeleiding, inclusief een bronnen bibliotheek en een technische helpdesk, om overheden te helpen met het volledige implementatieproces. Er zijn meer dan 30 overheden in de wereld die de OCDS gebruiken voor de publicatie van inkoopdata.

7. Ontwikkel mechanismen voor consultatie en onafhankelijke monitoring

Hervormingen op het gebied van publieke aanbestedingen kunnen niet slagen zonder de deelname en inspraak van (her)gebruikers buiten de overheid. Verschillende (her)gebruikers hebben verschillende wensen over welke mechanismen effectief zijn. Met in het achterhoofd houdend dat volledige informatievoorziening een voorwaarde is voor effectieve en doelmatige participatie, is het advies binnen dit rapport om zowel mechanismen voor consultatie als onafhankelijke monitoring te ontwikkelen. Zo wordt het open platform niet enkel wordt ingezet om data en informatie te zenden vanuit de Rijksoverheid. Juist door specifieke mechanismen te ontwikkelen voor (her)gebruikers, kunnen aanbestedende diensten de meest urgente gebruikersbehoeften identificeren en prioriteit geven aan de publicatie van de juiste en gewenste data en informatie.

Colofon

Uitgever

Open State Foundation (OSF)
Marineterrein, Gebouw 002A, Kattenburgerstraat 5, 1018 JB Amsterdam
www.openstate.eu

Auteur: Jesse Renema
Reviewers: Serv Wiemers, Tim Vos-Goedhart, Rosa Juffer

Contact

Tel. +31 (0)20 308 0567
Email: jesse@openstate.eu en contact@openstate.eu

Copyright Licentie

Creative Commons BY 4.0